

Sveučilište u
Zagrebu

Povjerenstvo za studente s invaliditetom

Klasa: 602-03/25-18/130

Urbroj: 251-25-07-05/1-25-1

Zagreb, 5. studenoga 2025.

- sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu

Predmet: Preporuka *Povjerenstva za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu* vezano uz korištenje psa pomagača/terapijskog psa tijekom studija

Poštovane dekanice i poštovani dekani,

temeljem nekoliko zabilježenih situacija koje se odnose na boravak psa pomagača u prostoru studentskog doma, a u koje je bio uključen i Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu, Povjerenstvo za studente s invaliditetom razmatralo je navedeno pitanje. Na svojoj 8. sjednici, održanoj 1. srpnja 2025. godine, Povjerenstvo je usvojilo sljedeće zaključke i preporuke.

UVOD

Pravo na obrazovanje jedno je od temeljnih ljudskih prava koje mora biti dostupno svima, pod jednakim uvjetima i u skladu s individualnim sposobnostima (Ustav Republike Hrvatske, 2010). Ovo pravo odnosi se na sve razine obrazovanja, uključujući i tercijarnu razinu, kako je definirano u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije, koju je Hrvatski sabor donio 2014. godine (NN 124/2014). Pravo na obrazovanje bez diskriminacije, uz osiguranje jednakih mogućnosti te primjenu razumnih prilagodbi za osobe s invaliditetom, zajamčeno je Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (2006), koju je Republika Hrvatska ratificirala 2007. godine, kao i Zakonom o suzbijanju diskriminacije (2008).

Studenti s invaliditetom predstavljaju jednu od ranjivih skupina u sustavu visokog obrazovanja te se često suočavaju s različitim preprekama (prostornim, informacijsko-komunikacijskim, institucionalnim, psihosocijalnim) koje mogu značajno utjecati na njihovu mogućnost uspješnog ispunjavanja akademskih obaveza.

Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti i jednake mogućnosti za sve studente, visokoobrazovne institucije imaju odgovornost i obvezu omogućiti primjenu individualiziranih razumnih prilagodbi

u obrazovnom procesu. To uključuje razmatranje i provedbu alternativnih oblika sudjelovanja u akademskom okruženju, u skladu sa specifičnim potrebama i mogućnostima svakog studenta.

PRAVNI OKVIR

Pravo osoba s invaliditetom na pomoć i podršku putem psa pomagača ili terapijskog psa regulirano je **Zakonom o korištenju psa pomagača** (NN 39/2019).

Ovim Zakonom uređena je djelatnost pružanja pomoći i podrške osobama s invaliditetom ili s kroničnim bolestima korištenjem psa pomagača ili terapijskog psa, u svrhu postizanja veće samostalnosti u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, povećanja kvalitete života te provedbe terapijskih i/ili rehabilitacijskih postupaka.

Zakon definira relevantne pojmove i skupine, kao što su korisnik psa pomagača, korisnik terapijskog psa, pas pomagač, terapijski pas, voditelj psa pomagača, stručni voditelj terapijskog psa, voditelj terapijskog psa, socijalizator psa pomagača ili terapijskog psa, te propisuje uvjete osposobljavanja za korištenje i socijalizaciju pasa pomagača.

Korisnik psa pomagača, kandidat za korištenje psa pomagača, voditelj psa pomagača, kandidat za voditelja psa pomagača, socijalizator psa pomagača te radni instruktor sa psom pomagačem imaju zakonsko pravo pristupa i boravka u javnim prostorima, na radnom mjestu, u zdravstvenim, odgojno-obrazovnim i znanstvenim ustanovama, kao i u vjerskim objektima.

Stručni voditelj terapijskog psa, kandidat za stručnog voditelja terapijskog psa, voditelj terapijskog psa, kandidat za voditelja terapijskog psa i trener terapijskog psa ostvaruju ovo pravo isključivo u svrhu pružanja usluge korisniku terapijskog psa.

Javni prostor, u smislu ovog Zakona, obuhvaća zatvorene prostore namijenjene skupnom boravku ljudi, uključujući građevine u kojima se odvijaju djelatnosti iz područja zdravstva, zaštite djece, socijalne skrbi, obrazovanja, trgovine, sporta, ugostiteljstva, kulture, prometa itd.

Izuzetak je moguć u slučajevima kada zdravstvene ustanove, zbog primjene posebnih uvjeta liječenja, ograniče pristup korisnicima s psima pomagačima.

Pravo na pristup dokazuje se radnom iskaznicom, dok strani državljani moraju predložiti odgovarajuću ispravu nadležnog tijela svoje zemlje.

Osobe uključene u socijalizaciju i školovanje pasa pomagača (socijalizatori, treneri, kandidati za trenere, radni instruktori i kandidati za radne instruktore) ostvaruju ista prava tijekom trajanja socijalizacije ili školovanja psa, uz predodžbu važećeg ugovora s ovlaštenim pružateljem usluge ili radne iskaznice.

Korisnici i voditelji te osobe koje provode socijalizaciju dužni su se brinuti o psima pomagačima/terapijskim psima u skladu s propisima iz područja veterinarstva te su odgovorni za

ponašanje psa. Nadalje, dužni su se s pažnjom odnositi prema osobama koje imaju zdravstvene ili druge kontraindikacije za kontakt ili blizinu psa.

Osposobljavanje kandidata za korisnike i voditelje pasa pomagača/terapijskih pasa provodi se u skladu s međunarodnim standardima i smjernicama.

Zakon također propisuje prekršajne sankcije za postupanja protivna njegovim odredbama.

Nadležno tijelo za provedbu Zakona je ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

ZAKLJUČCI POVJERENSTVA ZA STUDENTE S INVALIDITETOM SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Korištenjem psa pomagača/terapijskog psa osobe s invaliditetom ostvaruju temeljno ljudsko pravo na samostalno i neovisno kretanje, uključujući pravo na mobilnost, sigurnost, veću neovisnost, lakšu društvenu integraciju te emocionalnu podršku. U kontekstu visokog obrazovanja, ovo pravo značajno doprinosi sigurnijem i samostalnijem kretanju, obavljanju svakodnevnih akademskih obveza te općem poboljšanju kvalitete života studenata s invaliditetom.

Pas pomagač/terapijski pas za studente s invaliditetom predstavlja individualiziranu razumnu prilagodbu i oblik podrške u ostvarivanju obrazovnog i osobnog potencijala. Jedna od temeljnih zadaća Sveučilišta u Zagrebu je usmjeravanje svih svojih aktivnosti prema punom razvoju ljudske osobnosti, zaštiti ljudskog dostojanstva te promicanju ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući i unaprjeđenje studentskog standarda.

Omogućavanjem boravka psa pomagača/terapijskog psa u svim prostorima Sveučilišta, uključujući sve njegove sastavnice, Sveučilište izravno doprinosi zaštiti prava osoba s invaliditetom te osiguravanju jednakih obrazovnih mogućnosti.

S obzirom na izraženu potrebu za dodatnim preciznim smjernicama u vezi s korištenjem psa pomagača/terapijskog psa u studentskim domovima i na fakultetima, Povjerenstvo donosi sljedeće preporuke.

Opće preporuke

- Uz postojeće znakove zabrane ulaska životinjama, preporuča se dodati **napomenu:**
"Zabrana se ne odnosi na pse pomagače/terapijske pse sukladno Zakonu o korištenju psa pomagača (NN 39/2019)."
Ova se praksa primjenjuje i u mnogim međunarodnim visokoobrazovnim institucijama.
- Po potrebi, organizirati edukaciju sveučilišnog **osoblja i studenata** o pravima i odgovornostima vezanima uz korištenje psa pomagača/terapijskog psa, u svrhu jačanja inkluzivne akademske zajednice.

- U proces donošenja odluka o boravku na fakultetima ili smještaju u studentskim domovima studenata s invaliditetom koji koriste ili socijaliziraju psa pomagača/terapijskog psa, važno je uključiti i same studente, uz poštivanje njihovih potreba i mogućnosti.
- Korisnik ili socijalizator psa pomagača/terapijskog psa obvezan je najaviti svoj dolazak rukovodstvu fakulteta, odnosno upravitelju studentskog doma, radi pravovremene organizacije podrške.

Boravak na fakultetima

- Student korisnik i socijalizator psa pomagača/terapijskog psa ostvaruje pravo boravka u svim prostorima fakulteta, uključujući prostore u kojima se izvodi nastava i vježbe, knjižnice, studentske službe i druge javne prostore unutar sastavnica Sveučilišta.
- Sukladno Zakonu, korisnik ili socijalizator psa pomagača/terapijskog psa dužan je s osobitom pažnjom postupati u prisutnosti osoba koje imaju zdravstvene ili druge kontraindikacije za boravak u neposrednoj blizini psa. Preporučuje se da se studentima i nastavnicima omogući da prijave takve okolnosti (npr. alergije), kako bi se u suradnji sa studentom korisnikom ili socijalizatorom psa pomagača/terapijskog psa mogle pronaći prikladne alternativne prilagodbe (npr. zamjena učionice, zamjena studijske grupe, izmjena rasporeda sjedenja i sl.).
- U situacijama kada bi boravak psa pomagača/terapijskog psa predstavljao sigurnosni ili higijenski rizik (npr. u laboratorijima, sterilnim prostorima i sl.), preporučuje se individualno razmatranje svake situacije te dogovor sa studentom o alternativnim oblicima podrške i organizacije nastave (npr. asistencija studentu s invaliditetom).

Boravak u studentskim domovima i ostalim prostorima studentskog centra

- Student korisnik psa pomagača/terapijskog psa ostvaruje pravo boravka u svim javnim prostorima, uključujući studentske domove, studentske restorane i druge prostore studentskog centra, koji djeluju u okviru sustava visokog obrazovanja.
- Studentima nije potrebno osiguravati sobu veće površine zbog prisutnosti psa pomagača.
- Standardne dvokrevetne sobe odgovarajuće su za boravak korisnika ili socijalizatora s psom pomagačem/terapijskim psom, uz uvjet da je i drugi student suglasan s time.
- Raspored stanara po sobama određuje uprava studentskog doma vodeći računa o potrebama studenta korisnika ili socijalizatora psa pomagača/terapijskog psa i samog psa pomagača/terapijskog psa.
- Student korisnik ili socijalizator psa pomagača/terapijskog psa, koji je stanar studentskog doma, dužan je kao i ostali studenti pridržavati se svih odredbi *Pravilnika o domskom redu i uvjetima boravka studenata u Studentskim domovima Studentskog centra u Zagrebu*, a to se

posebno odnosi na održavanje higijenskog standarda i razine buke u sklopu sobe u kojoj boravi, zajedničkih prostorija u zatvorenom prostoru te na vanjskom prostoru (dvorištu studentskog doma) gdje se kreću student korisnik ili socijalizator psa pomagača/terapijskog psa i pas pomagač/terapijski pas.

S poštovanjem,

Prof. dr. sc. Lelia Kiš-Glavaš
predsjednica Povjerenstva za studente s invaliditetom
Sveučilišta u Zagrebu

Izvori (dokumenti):

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (NN 124/2014).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html

Ustav Republike Hrvatske (Pročišćeni tekst. NN 85/2010).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_85_2422.html

Zakon o korištenju psa pomagača (NN 39/2019).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_04_39_797.html

Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/2008).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_85_2728.html

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/2022).

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_119_1834.html